

Η
ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
5ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 1η Μαρτίου 2019 με την εξής σύνθεση:
Άννα Χριστοδουλάκου, Πρόεδρος, Ευαγγελία Μιχολίτση –Εισηγήτρια και
Μιχαήλ Οικονόμου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 26.01.2019 προδικαστική προσφυγή με Γενικό
Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Α.Ε.Π.Π. 108/28.1.2019 της προσφεύγουσας
εταιρείας «... Ο.Ε.», που εδρεύει στο ..., οδός ..., αρ. ..., όπως νόμιμα
εκπροσωπείται.

Κατά του Οργανισμού Λιμένος ...Α.Ε. (εφεξής «αναθέτων φορέας»),
όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα επιδιώκει να
ανακληθεί άλλως ακυρωθεί το Πρακτικό Νο1 της Επιτροπής Διαγωνισμού
Ανάθεσης Υπηρεσιών Λειτουργίας Χώρου Ελεγχόμενης Στάθμευσης στον
Κεντρικό Προβλήτα και η με αριθμό 4387/14-01-2019 απόφαση του
Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής, δυνάμει της οποίας
εγκρίθηκε το ανωτέρω πρακτικό, στα πλαίσια της Διακήρυξης με αριθμό ...του
Ανοικτού Διαγωνισμού, μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, με αντικείμενο της σύμβασης την
ανάθεση υπηρεσιών λειτουργίας χώρου ελεγχόμενης στάθμευσης στον
κεντρικό προβλήτα, με εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ευρώ 250.000,00 €,
πλέον του αναλογούντος ΦΠΑ.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια, Ευαγγελία
Μιχολίτση.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό εξέταση προσφυγής έχει
καταβληθεί το προσήκον e-παράβολο ύψους 1.250 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό

Αριθμός απόφασης: 304/2019

παραβόλο με κωδικό ..., εκτύπωση της ηλεκτρονικής πληρωμής του ως άνω παραβόλου της Εθνικής Τράπεζας της 24/1/2019, εκτύπωση από την ιστοσελίδα της ΓΓΠΣ του e-παραβόλου με αναφορά περί αυτόματης δέσμευσης και περί της δήλωσης κατάστασης παραβόλου «δεσμευμένο»).

2. Επειδή με την υπ' αριθμ. ...Διακήρυξη ο αναθέτων φορέας προκήρυξε Ηλεκτρονικό Ανοικτό Διαγωνισμό ανάθεσης Υπηρεσιών Λειτουργίας Χώρου Ελεγχόμενης Στάθμευσης στον Κεντρικό Προβλήτα (CPV: ...) συνολικού προϋπολογισμού 250.000,00 ευρώ πλέον ΦΠΑ, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, αποκλειστικά βάσει τιμής.

3. Επειδή η ως άνω διακήρυξη αναρτήθηκε στις 02-11-2018 στο ΚΗΜΔΗΣ (Α.Δ.Α.Μ. ...) και στο ΕΣΗΔΗΣ και έλαβε αριθμό Συστήματος

4. Επειδή η προσφεύγουσα συμμετέχει στον εν θέματι διαγωνισμό έχοντας υποβάλει την με α/α προσφοράς συστήματος 116241.

5. Επειδή με την με αριθμό 4387 (πρακτικό Ν. 406/14-1-2019) απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του αναθέτοντος φορέα, μεταξύ άλλων, εγκρίθηκε το Πρακτικό Νο 1 της Επιτροπής Διαγωνισμού Ανάθεσης Υπηρεσιών Λειτουργίας Χώρου Ελεγχόμενης Στάθμευσης στον Κεντρικό Προβλήτα και ανακηρύχθηκε προσωρινή ανάδοχος η ατομική επιχείρηση «...», με τιμή προσφοράς € 218.304,00 (πλέον ΦΠΑ). Η, δε, αρμόδια Επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού αφού προέβη στην ολοκλήρωση ελέγχου των φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικής προσφοράς των συμμετεχόντων και εν συνεχεία στον έλεγχο των οικονομικών τους προσφορών γνωμοδότησε υπέρ του αποκλεισμού της συμμετέχουσας εταιρείας «...Μον. Ε.Π.Ε.» από τα επόμενα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας, σύμφωνα με την § 3.1.2. της σχετικής Διακήρυξης και τα αρθρ. 88 & 89 του Ν. 4412/2016, με την αιτιολογία ότι, λαμβάνοντας υπόψη και την αντιφατικότητα των εξηγήσεων που παρείχε στις 14/12/2018 και 21/12/2018 η ως άνω εταιρεία κατόπιν σχετικών προσκλήσεων του αναθέτοντος φορέα, η προσφορά της κρίνεται ασυνήθιστα χαμηλή καθώς εμφανίζει σημαντική απόκλιση τόσο από τον Προϋπολογισμό του Διαγωνισμού, όσο και από τις Οικονομικές Προσφορές των υπολοίπων συμμετεχόντων, βάσει, δε, των προσκομισθέντων στοιχείων δεν τεκμηριώνεται εύλογο εργολαβικό κέρδος,

Αριθμός απόφασης: 304/2019

αφετέρου το ετήσιο εργατικό κόστος θα έπρεπε να είναι υψηλότερο από αυτό που η «...Μον. Ε.Π.Ε.» υπολογίζει. Με βάση τα ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές προσφορές των λοιπών συμμετεχόντων, η Επιτροπή εισηγήθηκε την ανάδειξη ως προσωρινού αναδόχου της αμέσως επόμενης κατά σειρά μειοδοσίας συμμετέχουσας ατομικής επιχείρησης της ... - (α/α προσφοράς συστήματος ...), με προσφερόμενο χρηματικό ποσό 218.304,00 Ευρώ. Εν κατακλείδι, στο Ν. 1 Πρακτικό της αρμόδιας Επιτροπής γίνεται μνεία περί της σύνταξης του εν λόγω πρακτικού μετά την ολοκλήρωση των ανωτέρω σταδίων της διαγωνιστικής διαδικασίας, το οποίο η Επιτροπή του διαγωνισμού διαβιβάζει στο Δ.Σ. της Ο.Λ. Α.Ε. προκειμένου να αποφασίσει σχετικά. Επισημαίνεται, ότι η ως άνω προσβαλλόμενη απόφαση μετά του εισηγητικού πρακτικού της αρμόδιας Επιτροπής κοινοποιήθηκαν σε όλους τους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» καταρχήν την 15/1/2019 ενώ μετά από σχετικό αίτημα της συμμετέχουσας «...Μον. Ε.Π.Ε.» της 16/1/2019, κοινοποιήθηκαν εκ νέου την 17/1/2018 με τον αυτό τρόπο, η προσβαλλόμενη απόφαση και το συμπροσβαλλόμενο πρακτικό της αρμόδιας Επιτροπής, καθώς και το έγγραφο γνωμοδότησης της φοροτεχνικής – λογιστικής – συμβουλευτικής εταιρίας «...Α.Ε.» μετά της με αριθμό 3664/2017 απόφασης του ΔΣ του αναθέτοντος φορέα περί συγκρότησης των συλλογικών οργάνων του άρθρου 221 του Ν. 4412/2016 και της με αριθμό 5387/2017 απόφασης του Διευθύνοντος Συμβούλου περί παράτασης του χρόνου ισχύος της ως άνω με αριθμό 3664/2017 απόφασης.

6. Επειδή η προσφεύγουσα κατέθεσε την 26/1/2019 στον διαδικτυακό τόπο διαγωνισμού (ΕΣΗΔΗΣ) την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή νομίμως υπογεγραμμένη, έχοντας κάνει χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ/τος 39/2017, την οποία κοινοποίησε στην ΑΕΠΠ αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

7. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας δαπάνης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016 καθώς μεταξύ άλλων σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 345 ως αναθέτουσες αρχές του ΒΙΒΛΙΟΥ IV νοούνται και οι αναθέτοντες φορείς της περ. 1 της παραγράφου 1 του άρθρου 2 (βλ. σχετικώς ΕΑ ΣΤΕ 449/2012,

55/2015 κ.ά.). Επομένως, νομίμως φέρεται προς εξέταση η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή στο 5ο κλιμάκιο της ΑΕΠΠ..

8. Επειδή ο αναθέτων φορέας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 9 του π.δ 39/2017 κοινοποίησε, μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» στις 28/1/2019 την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, ο οποίος μπορεί να θίγεται από την αποδοχή της προσφυγής.

9. Επειδή, η προσφεύγουσα ως προσφέρουσα, η προσφορά της οποίας έχει καταταγεί δεύτερη μετά την προσφορά της προσωρινής αναδόχου μετ' εννόμου συμφέροντος στρέφεται κατά της προσφοράς της τελευταίας, επιδιώκοντας την ακύρωση της προσβαλλόμενης με σκοπό την απόρριψη της προσφοράς της προσωρινής αναδόχου και την ανάληψη της σύμβασης από την ίδια [βλ. ΣτΕ (Ασφ.) 48/2017]. Ωστόσο, απαραδέκτως ασκείται η κρινόμενη προσφυγή κατά του πρακτικού 1 της Επιτροπής Διενέργειας και αξιολόγησης του διαγωνισμού, το οποίο έχει γνωμοδοτικό χαρακτήρα και στερείται για το λόγο αυτό εκτελεσιτότητας (ΣτΕ 323/2012, ΕΑ 721/2011, 631/2009).

10. Επειδή, η προσωρινή ανάδοχος απέστειλε την 29/1/2019 μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού προς την αναθέτουσα αρχή παρατηρήσεις μετά συνημμένων εγγράφων επί της υπό κρίση προσφυγής, οι οποίες, ωστόσο, δεν απευθύνονται προς την ΑΕΠΠ και δεν έχουν κοινοποιηθεί προσηκόντως στην τελευταία (ΔΕφΛαρ 42/2018), συνεπώς, δεν συνιστούν παρέμβαση υπό την έννοια του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και σε κάθε περίπτωση δεν λαμβάνονται υπόψη κατά την εξέταση της εν λόγω προσφυγής.

11. Επειδή, ο αναθέτων φορέας απέστειλε μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού στις 5/2/2019 το με αριθμό 711/5-2-2019 έγγραφο, με το οποίο παραθέτει τις απόψεις του επί της βασιμότητας των προβαλλόμενων λόγων της υπό εξέταση προσφυγής.

12. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 36 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Υποχρέωση χρήσης – Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ» ορίζεται ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. σε όλα τα στάδια της

Αριθμός απόφασης: 304/2019

διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ.2. Το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. οφείλει να συμμορφώνεται με:

α) τις απαιτήσεις του Παραρτήματος IV του Προσαρτήματος Α' και β) τους κανόνες του παρόντος άρθρου και των άρθρων 22 και 37. Πέραν των ανωτέρω το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. οφείλει να τηρεί τα οριζόμενα: α) στο ν. 3979/2011 (Α' 138) και στην κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσα νομοθεσία, ιδίως στο Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), το οποίο κυρώθηκε με την ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β' 1301) και β) στο π.δ. 25/2014 (Α' 44).3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ρυθμίζονται τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν την ανάθεση και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών σχετικά με: α) τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής σύναψης των δημοσίων συμβάσεων που συνάπτονται, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών, β) τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. και χορήγησης αντιγράφων και [...].4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, καθώς και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ρυθμίζονται τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν τη διαλειτουργική σύνδεση του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. με την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων της Αρχής και τα

Αριθμός απόφασης: 304/2019

πληροφοριακά συστήματα των αναθετουσών αρχών, και των πάσης φύσεως φορέων του δημόσιου τομέα, όπως το Γενικό Εμπορικό Μητρώο, το Μητρώο Δεσμεύσεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα σχετικά Μητρώα του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (ΜΕΚ, ΜΕΕΠ, κ.λπ.), του Προγράμματος ΔΙΑΥΓΕΙΑ του ν. 3862/2010 (Α' 112), όπως εκάστοτε ισχύει, το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα παρακολούθησης συγχρηματοδοτούμενων έργων, και με κάθε άλλο πληροφοριακό σύστημα που κρίνεται απαραίτητο για την παρακολούθηση των δημοσίων συμβάσεων για ελεγκτικούς, δημοσιονομικούς, στατιστικούς και λοιπούς σκοπούς των φορολογικών ασφαλιστικών, δικαστικών και εισαγγελικών αρχών, καθώς, και με τα πληροφοριακά συστήματα της Ένωσης και άλλων κρατών-μελών».

13. Επειδή σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 360 του Ν.4412/2016 και την παρ. 1 του άρθρου 3 του ΠΔ 39/2017 προβλέπεται ότι: «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

14. Επειδή το άρθρο 361 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Προθεσμία άσκησης της προσφυγής» αναφέρει τα εξής : «1. Σε περίπτωση προσφυγής κατά πράξης της αναθέτουσας αρχής, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι: (α) δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα αν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα ή τηλεομοιοτυπία ή (β) δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, αν χρησιμοποιήθηκαν άλλα μέσα επικοινωνίας, άλλως, (γ) δέκα (10) ημέρες από την πλήρη, πραγματική ή τεκμαιρόμενη, γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερόμενου οικονομικού φορέα. Ειδικά για την άσκηση προσφυγής κατά προκήρυξης, η πλήρης γνώση αυτής τεκμαίρεται μετά την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση στο ΚΗΜΔΗΣ. 2. Σε περίπτωση παράλειψης,

Αριθμός απόφασης: 304/2019

η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι δεκαπέντε (15) ημέρες από την επομένη της συντέλεσης της προσβαλλόμενης παράλειψης».

15. Επειδή το άρθρο 4 του ΠΔ 39/2017 με τίτλο «Προθεσμία άσκησης προσφυγής» ορίζει ρητώς ότι : «1. Σε περίπτωση προσφυγής κατά πράξης της αναθέτουσας αρχής, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι: α) δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, αν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα ή με τηλεομοιοτυπία (άρθρο 361 παρ. 1 περ. α΄ ν. 4412/2016) ή β) δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, αν χρησιμοποιήθηκαν άλλα μέσα επικοινωνίας (άρθρο 361 παρ. 1 περ. β΄ ν. 4412/2016), άλλως γ) δέκα (10) ημέρες από την πλήρη, πραγματική ή τεκμαιρόμενη, γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερομένου οικονομικού φορέα. Ειδικά για την άσκηση προσφυγής κατά προκήρυξης, η πλήρης γνώση αυτής τεκμαίρεται μετά την πάροδο δέκα πέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ άρθρο 361 παρ. 1 περ. γ΄ ν. 4412/2016). 2. Σε περίπτωση παράλειψης, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι δεκαπέντε (15) ημέρες από την επόμενη της συντέλεσης της προσβαλλόμενης παράλειψης (άρθρο 361 παρ. 2 ν. 4412/2016)».

16. Επειδή τα άρθρα 5 και 12 της Απόφασης Π1/2390/21-10-2013 (ΦΕΚ Α΄ 120/2013) με τίτλο «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασία λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ», που μνημονεύεται στο θεσμικό πλαίσιο της οικείας διακήρυξης, αναφέρουν τα εξής: «5 «Διαλειτουργικότητα» Έως την ολοκλήρωση των διαδικασιών διαλειτουργικότητας, τα δικαιολογητικά που απαιτούνται από τις κείμενες διατάξεις για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και τις διατάξεις του άρθρου 11 της παρούσης, για τη συμμετοχή στη διαγωνιστική διαδικασία και την κατακύρωση, υποβάλλονται από τους πιστοποιημένους οικονομικούς φορείς – χρήστες σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ΄ αριθμ. ΥΑΠ/Φ.60/86/1435/2012 (Φ.Ε.Κ 1876/Β/13.06.2012) και, εάν αυτή η υπηρεσία δεν παρέχεται για το συγκεκριμένο πιστοποιητικό, υποβάλλονται από τους πιστοποιημένους οικονομικούς φορείς – χρήστες σε

Αριθμός απόφασης: 304/2019

μορφή αρχείου. pdf προσκομιζόμενα εντός τριών (3) εργασίμων ημερών και σε έντυπη μορφή (πρωτότυπο ή ακριβές αντίγραφο) στην αρμόδια υπηρεσία....

Άρθρο 12 Ενστάσεις – Προσφυγές 1. Ο οικονομικός φορέας υποβάλλει τις ενστάσεις - προσφυγές ηλεκτρονικά, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία και την περίπτωση β της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 4155/2013, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα του Συστήματος και επισυνάπτοντας το σχετικό έγγραφο σε μορφή αρχείου τύπου, pdf το οποίο φέρει ψηφιακή υπογραφή. Σε περίπτωση που το εν λόγω έγγραφο δεν φέρει ψηφιακή υπογραφή ο οικονομικός φορέας το υποβάλλει και σε έντυπη μορφή (πρωτότυπο) εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή. Σε περίπτωση αποστολής με ταχυδρομείο ως ημερομηνία αποστολής λογίζεται η ημερομηνία που φέρει η σφραγίδα του ταχυδρομείου. Σε κάθε περίπτωση, η ημερομηνία άσκησης της ένστασης είναι η ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής, εκτός εάν υπάρχει περίπτωση διάστασης μεταξύ του κειμένου της ένστασης, όπως αυτή έχει υποβληθεί ηλεκτρονικά, και της ένστασης, όπως έχει προσκομισθεί από τον οικονομικό φορέα, οπότε ως ημερομηνία άσκησης της ένστασης λογίζεται η ημερομηνία αποστολής. Όσον αφορά στην κατάθεση των σχετικών παραβόλων, όπου απαιτείται, αυτά κατατίθενται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 της παρούσας.2. Μετά την υποβολή των ενστάσεων/προσφυγών η Αναθέτουσα Αρχή προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο Σύστημα οργάνων της, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και των διαδικασιών της κατά περίπτωση Αναθέτουσας Αρχής. Συγκεκριμένα μέσα από το Σύστημα ιδίως:

- Πιστοποιημένοι χρήστες από το φορέα διενέργειας του διαγωνισμού προβαίνουν στη διαδικασία ελέγχου και αξιολόγησης των ενστάσεων/προσφυγών.
- Πιστοποιημένοι χρήστες από το φορέα διενέργειας του διαγωνισμού συντάσσουν και υπογράφουν τα κατά περίπτωση πρακτικά και αποφάσεις αξιολόγησης των ενστάσεων/προσφυγών.
- Οι χρήστες - οικονομικοί φορείς ενημερώνονται για την αποδοχή ή την απόρριψη της προσφυγής/ένστασής τους».

17. Επειδή η ισχύουσα ΥΑ 56902/215/2017 με θέμα «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος

Αριθμός απόφασης: 304/2019

Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων» που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του Ν. 4412/2016 (άρθρο 36) ορίζει ρητά στα άρθρα 7, 8, 9 και 19 τα εξής :

«Άρθρο 7 Διαλειτουργικότητα Το Σύστημα ακολουθεί κανόνες και πρότυπα για τη διαλειτουργικότητα με τρίτα πληροφοριακά συστήματα φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 4 και το άρθρο 258 παρ. 9 του ν.4412/2016, ειδικά δε για τα πληροφοριακά συστήματα φορέων του Δημοσίου τομέα, μέσω του Δικτύου Δημόσιας Διοίκησης ΣΥΖΕΥΞΙΣ, σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ της ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 (ΦΕΚ Β`/1301/12-4-2012) «Κύρωση Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης». Έως την ολοκλήρωση των διαδικασιών διαλειτουργικότητας, τα δικαιολογητικά που απαιτούνται από τις κείμενες διατάξεις για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και του άρθρου 15 της παρούσης, για τη συμμετοχή στη διαγωνιστική διαδικασία και την κατακύρωση, υποβάλλονται από τους πιστοποιημένους χρήστες των οικονομικών φορέων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ` αριθμ. ΥΑΠ/Φ.60/86/1435/2012 (ΦΕΚ 1876/Β/13.06.2012) και, εάν αυτή η υπηρεσία δεν παρέχεται για το συγκεκριμένο πιστοποιητικό, υποβάλλονται από τους πιστοποιημένους χρήστες των οικονομικών φορέων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14 παρ. 1.2.1 της παρούσας 8. Επικοινωνία και διακίνηση εγγράφων» 1. Η διαδικασία επικοινωνίας, ενημέρωσης και διακίνησης εγγράφων πραγματοποιείται μέσω του Συστήματος κατά περίπτωση, με:

- την αποστολή ή κοινοποίηση σχετικών στοιχείων με μηνύματα δια της λειτουργικότητας «Επικοινωνία».
- την ανάρτηση σχετικών στοιχείων από τις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένων Προκηρυγμένου Διαγωνισμού» του εκάστοτε διαγωνισμού
- την υποβολή σχετικών στοιχείων από τους οικονομικούς φορείς στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένων Ηλεκτρονικής Προσφοράς», ο οποίος περιλαμβάνει τους (υπό)φακέλους: - «Δικαιολογητικά Συμμετοχής -Τεχνική Προσφορά» - «Οικονομική Προσφορά»- «Δικαιολογητικά Προσωρινού Αναδόχου».

2. Τα σχετικά στοιχεία αποστολής, κοινοποίησης, υποβολής ή ανάρτησης που αποτυπώνονται στις αντίστοιχες οθόνες της διεπαφής του χρήστη, και ειδικότερα ο καταγεγραμμένος χρόνος αυτών, αποτελούν απόδειξη επικοινωνίας και διακίνησης εγγράφων μέσω του Συστήματος. Οι σχετικές προθεσμίες αρχίζουν την επομένη της ημέρας της προαναφερθείσας

Αριθμός απόφασης: 304/2019

κατά περίπτωση αποστολής, κοινοποίησης ή υποβολής και λήγουν όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και, αν είναι κατά το νόμο εορτάσιμη, όταν περάσει ολόκληρη η επομένη εργάσιμη»... «άρθρο 9. Χρονοσήμανση. Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπουργικής απόφασης ΥΑΠ/Φ.40.4/1 63/2012 του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β` 401) από τρίτους εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς υποχρεωτικά πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των προαναφερόμενων φορέων προς τον χρήστη των υπηρεσιών αυτών, η οποία διαβιβάζεται στον χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ με ασφαλή κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου βέβαιης χρονολογίας. Δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή/ αναθέτοντα φορέα ή στη ΓΓΕΠΚ η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως περιγράφεται ανωτέρω»....Άρθρο 19. Προδικαστικές Προσφυγές- Ενστάσεις 1. Προδικαστικές Προσφυγές 1.1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος, οι Προδικαστικές Προσφυγές του Βιβλίου IV του ν.4412/2016, κατατίθενται ηλεκτρονικά μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του Συστήματος, στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, επιλέγοντας κατά περίπτωση την ένδειξη «Προδικαστική Προσφυγή» και επισυνάπτοντας το σχετικό έγγραφο σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου Portable Document Format (PDF), το οποίο φέρει εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8. Τα σχετικά παράβολα κατατίθενται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 της παρούσας. 1.2. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς μέσω της λειτουργίας της «Επικοινωνίας»:• κοινοποιούν την προσφυγή σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην περ. α της παρ. 1 του αρ. 365 του ν. 4412/2016 • διαβιβάζουν στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) τα προβλεπόμενα στην περ. β της παρ. 1 του αρ. 365. του ν. 4412/2016.2. Έως την έναρξη ισχύος των παρ. 7 και 8 του άρθρου 379 του ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ενστάσεις ή προδικαστικές προσφυγές

Αριθμός απόφασης: 304/2019

υποβάλλονται ηλεκτρονικά, μέσω της λειτουργίας του Συστήματος «Επικοινωνία», συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα και επισυνάπτοντας το σχετικό έγγραφο σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου *Portable Document Format (PDF)*, το οποίο φέρει εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8. Τα σχετικά παράβολα κατατίθενται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 της παρούσας. Η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας προβαίνει στην εξέταση των υποβληθέντων ενστάσεων ή προδικαστικών προσφυγών μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο Σύστημα οργάνων της, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και των διαδικασιών της κατά περίπτωση αρμόδιας Αρχής. Ιδίως μέσω του Συστήματος:

- Πιστοποιημένοι χρήστες του αρμόδιου για την εξέταση της ένστασης ή προδικαστικής προσφυγής οργάνου προβαίνουν στη διαδικασία ελέγχου και αξιολόγησης των ενστάσεων ή προδικαστικών προσφυγών και συντάσσουν και υπογράφουν τα πρακτικά επί αυτών.
- Πιστοποιημένοι χρήστες της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντα φορέα κοινοποιούν τις αποφάσεις επί των ενστάσεων ή προδικαστικών προσφυγών στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς».

18. Επειδή, οι οικείοι όροι της διακήρυξης σε σχέση με την επικοινωνία μέσω ΕΣΗΔΗΣ και την προθεσμία άσκησης της προδικαστικής προσφυγής ορίζουν τα εξής « *i*) 2.4.2 Χρόνος και τρόπος υποβολής Προσφορών

2.4.2. 1. Οι προσφορές υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονικά, μέσω της διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα που ορίζει η παρούσα διακήρυξη (παράγραφος 1.5), στην Ελληνική Γλώσσα, σε ηλεκτρονικό φάκελο, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο ν.4412/2016, ιδίως άρθρα 36 και 37 και την Υπουργική Απόφαση αριθμ. Π1/2390/2013 (ΦΕΚ 2677/Β - 21.10.13) «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ)».

Για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο

Αριθμός απόφασης: 304/2019

πιστοποιητικό το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της Υ.Α. 56902/215 "Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ)» (ΦΕΚ Β 1924/02.06.2017) και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ-Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr) ακολουθώντας την διαδικασία εγγραφής του άρθρου 5 της ίδιας Υ.Α.

2.4.2.2. Ο χρόνος υποβολής της προσφοράς και οποιαδήποτε ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω του συστήματος βεβαιώνεται αυτόματα από το σύστημα με υπηρεσίες χρονοσήμανσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 6 της ως άνω Υπουργικής Απόφασης.

Μετά την παρέλευση της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας, δεν υπάρχει η δυνατότητα υποβολής προσφοράς στο Σύστημα. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, ο αναθέτων φορέας θα ρυθμίσει τα της συνέχειας του διαγωνισμού με σχετική ανακοίνωσή της. ii) 3.4. Προδικαστικές Προσφυγές - Προσωρινή Δικαστική Προστασία

Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη του αναθέτοντος φορέα κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, δικαιούται να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης του αναθέτοντος φορέα, προσδιορίζοντας ειδικώς τις νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά του. Σε περίπτωση προσφυγής κατά πράξης του αναθέτοντος φορέα η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι:

(α) δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα αν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα ή τηλεομοιοτυπία ή (β) δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης σε αυτόν αν χρησιμοποιήθηκαν άλλα μέσα επικοινωνίας, άλλως

Αριθμός απόφασης: 304/2019

γ) δέκα (10) ημέρες από την πλήρη, πραγματική ή τεκμαιρόμενη, γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερόμενου οικονομικού φορέα.

Ειδικά για την άσκηση προσφυγής κατά προκήρυξης, η πλήρης γνώση αυτής τεκμαίρεται μετά την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση στο ΚΗΜΔΗΣ.

Σε περίπτωση παράλειψης, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι δεκαπέντε (15) ημέρες από την επομένη της συντέλεσης της προσβαλλόμενης παράλειψης.

Η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται ηλεκτρονικά μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, επιλέγοντας κατά περίπτωση την ένδειξη «Προδικαστική Προσφυγή» και επισυνάπτοντας το σχετικό έγγραφο σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου Portable Document Format (PDF), το οποίο φέρει εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών.

Για το παραδεκτό της άσκησης της προδικαστικής προσφυγής κατατίθεται παράβολο από τον προσφεύγοντα υπέρ του Δημοσίου, κατά τα ειδικά οριζόμενα στο άρθρο 363 του ν. 4412/2016 στο άρθρο 19 παρ. 1.1 και στο άρθρο 7 της με αριθμ. 56902/215 Υ.Α.

Το παράβολο επιστρέφεται στον προσφεύγοντα, σε περίπτωση ολικής ή μερικής αποδοχής της προσφυγής του ή σε περίπτωση που, πριν την έκδοση της απόφασης της ΑΕΠΠ επί της προσφυγής, ο αναθέτων φορέας ανακαλεί την προσβαλλόμενη πράξη ή προβαίνει στην οφειλόμενη ενέργεια.

Η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής και η άσκησή της κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης επί ποινή ακυρότητας, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 364 του ν. 4412/2016. Κατά τα λοιπά, η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, εκτός αν ζητηθούν προσωρινά μέτρα προστασίας κατά το άρθρο 366 του ν.4412/2016.

Ο αναθέτων φορέας μέσω της λειτουργίας της «Επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ:

Αριθμός απόφασης: 304/2019

- κοινοποιεί την προσφυγή σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην περ. α του πρώτου εδαφίου της παρ.1 του αρ. 365 του ν. 4412/2016.

- διαβιβάζουν στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) τα προβλεπόμενα στην περ. β του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του αρ. 365 του ν. 4412/2016.

Η ΑΕΠΠ αποφαινεται αιτιολογημένα επί της βασιμότητας των προβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών της προσφυγής και των ισχυρισμών του αναθέτοντος φορέα και, σε περίπτωση παρέμβασης, των ισχυρισμών του παρεμβαίνοντος και δέχεται (εν όλω ή εν μέρει) ή απορρίπτει την προσφυγή με απόφασή της, η οποία εκδίδεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την ημέρα εξέτασης της προσφυγής.

Οι χρήστες - οικονομικοί φορείς ενημερώνονται για την αποδοχή ή την απόρριψη της προσφυγής από την ΑΕΠΠ.

Η άσκηση της ως άνω προδικαστικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των ένδικων βοηθημάτων της αίτησης αναστολής και της αίτησης ακύρωσης του άρθρου 372 του ν. 4412/2016 κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων των αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων.

Η αίτηση αναστολής κατατίθεται στο αρμόδιο δικαστήριο μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την έκδοση της απόφασης επί της προδικαστικής προσφυγής. Για την άσκηση της αιτήσεως αναστολής κατατίθεται παράβολο, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 372 παρ. 4 του ν. 4412/2016.

Η άσκηση αίτησης αναστολής κωλύει τη σύναψη της σύμβασης, εκτός εάν με την προσωρινή διαταγή ο αρμόδιος δικαστής αποφανθεί διαφορετικά».

19. Επειδή, οι διατάξεις που προβλέπουν την προδικαστική προσφυγή, αφενός, χαρακτηρίζονται ως οιοονεί «οικονομικές» και, αφετέρου, απευθύνονται σε μικρό κύκλο αποδεκτών που οφείλουν να τις γνωρίζουν ενόψει της ιδιαιτερότητας του αντικειμένου ως εκ τούτου έχουν άμεση εφαρμογή ανεξαρτήτως σχετικής ενημέρωσης από την αρμόδια Αρχή κι επομένως ανεξαρτήτως ρητής και εξαντλητικής αναφοράς των σχετικών προϋποθέσεων παραδεκτού στην οικεία διακήρυξη (βλ. σχετ. ΣΤΕ ΟΛ

Αριθμός απόφασης: 304/2019

876/2013). Εξάλλου, στο πλαίσιο των διοικητικών προσφυγών που ασκούνται στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων, δεδομένου του μικρού κύκλου των αποδεκτών της οικείας νομοθεσίας και της κατ' επάγγελμα κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων ενασχολήσεώς τους με τις διαδικασίες των δημοσίων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να γνωρίζουν τις κρίσιμες διατάξεις (βλ. ΣτΕ 268, 360/2018, 1400, 1595/2016, 3128,3129/2015, 1072, 1985, 1988/2014, 2886/2013, 2315/2013).

20. Επειδή οι προϋποθέσεις του παραδεκτού που πρέπει να συντρέχουν κατά την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής κρίνονται σε κάθε περίπτωση και αυτεπαγγέλτως από την ΑΕΠΠ (πρβλ. ΣτΕ 2080/2016).

21. Επειδή, περαιτέρω, επί οιοσδήποτε οικονομικών διατάξεων δεν χωρεί εφαρμογή της αρχής της επιείκειας, αφού αυτό θα ισοδυναμούσε με παραβίαση της αρχής της ισότητας (πρβλ κατ'αναλογία ΣτΕ 935/2017, και αποφάσεις ΑΕΠΠ 178, 72, 140, 155/2017) που συνιστά συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή (άρθρο 4 και 20 Συντ. και 6 ΕΣΔΑ) και της αρχής της αμεροληψίας, που δέον είναι να διέπει την κρίση των διοικητικών οργάνων.

22. Επειδή, το άρθρο 8 παρ. 3 του Π.Δ. 39/2017 ορίζει ότι : « ... 3. Η προσφυγή κατατίθεται στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού και κοινοποιείται με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ΑΕΠΠ. Ως ημερομηνία υποβολής της προσφυγής θεωρείται η ημερομηνία ηλεκτρονικής καταχώρισης αυτής στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού».

23. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 1 του Π.Δ. 38/2017 «Κανονισμός λειτουργίας της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών» (ΦΕΚ Α' 63/04.05.2017) ορίζεται ότι: «Για τα θέματα που δεν ρυθμίζονται με ειδικότερες διατάξεις στον παρόντα Κανονισμό, εφαρμόζονται επικουρικά οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όπως ισχύει», ενώ στο άρθρο 10 με τίτλο «προθεσμίες προς ενέργεια» του Ν. 2690/1999, ως ισχύει (Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας) ορίζεται ότι: «1. Οι προθεσμίες για την υποβολή αίτησης, αναφοράς, δήλωσης ή άλλου εγγράφου του ενδιαφερομένου, καθώς και για οποιαδήποτε άλλη ενέργεια του είναι αποκλειστικές, εκτός αν χαρακτηρίζονται ενδεικτικές από τις διατάξεις που τις προβλέπουν».....[...].7. «Για τον υπολογισμό των προθεσμιών αν ειδικές διατάξεις δεν ορίζουν διαφορετικά, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων

Αριθμός απόφασης: 304/2019

241-246 του Αστικού Κώδικα» (βλ. και Α.Ι. Τάχος, *Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο*, 5η έκδοση, 1996, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη, σελ. 383).

24. Επειδή, τα άρθρα 240-242 ΑΚ ορίζουν τα εξής : το άρθρο 240 ότι : *«Στις προθεσμίες που καθορίζονται με νόμο, δικαστική απόφαση ή δικαιοπραξία ισχύουν οι ερμηνευτικές διατάξεις των άρθρων 241 έως 246, το άρθρο 241 Έναρξη ότι «Η προθεσμία αρχίζει την επόμενη της ημέρας όπου έγινε το γεγονός που αποτελεί την αφετηρία της...[..] και το άρθρο 242 Λήξη ότι «Η προθεσμία λήγει όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και αν είναι κατά νόμο εορτάσιμη, όταν περάσει ολόκληρη η επόμενη εργάσιμη», ενώ ειδική ρύθμιση υφίσταται και στην Υπουργική Απόφαση 56902/215/2-6-17 (ΦΕΚ 1924/Β΄/2 Ιουνίου 2017) (βλ. σκέψη 17).*

25. Επειδή, είναι συμβατή με το ενωσιακό δίκαιο εθνική ρύθμιση, η οποία προβλέπει ότι η προσφυγή κατ' αποφάσεως της αναθέτουσας αρχής πρέπει να ασκείται εντός της ταχθείσας προς τούτο προθεσμίας και ότι οι θιγόμενοι ενδιαφερόμενοι που επικαλούνται πλημμέλεια της διαδικασίας συνάψεως της συμβάσεως, προς στήριξη της προσφυγής τους, πρέπει να προβάλουν την εν λόγω πλημμέλεια εντός της ίδιας προθεσμίας, διότι άλλως θα απολέσουν το σχετικό δικαίωμά τους, με αποτέλεσμα ότι, αν παρέλθει η προθεσμία αυτή, δεν είναι δυνατή ούτε η προσβολή της εν λόγω αποφάσεως ούτε η προβολή της εν λόγω πλημμέλειας, εφόσον η επίμαχη προθεσμία είναι εύλογη (Απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 2007, C 241/06, Lämmerzahl, Συλλογή 2007, σ. I 8415, σκέψη 50 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

26. Επειδή, εξάλλου, το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/665 επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να εξασφαλίζουν ότι οι αποφάσεις των αναθετουσών αρχών υπόκεινται στην άσκηση αποτελεσματικών και όσο το δυνατόν ταχύτερων προσφυγών. Ο καθορισμός, όμως, αποκλειστικών προθεσμιών ασκήσεως προσφυγής καθιστά δυνατό να επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος από την οδηγία 89/665 σκοπός της ταχείας διεκπεραιώσεως, υποχρεώνοντας τους οικονομικούς φορείς να προσβάλουν σε σύντομο χρονικό διάστημα τα προπαρασκευαστικά μέτρα ή τις ενδιάμεσες αποφάσεις που λαμβάνονται στο πλαίσιο της διαδικασίας συνάψεως συμβάσεως (βλ. Διάταξη του ΔΕΕ της 14ης Φεβρουαρίου 2019 στην υπόθεση C-54/18, *Cooperativa Animazione Valdocco Soc. coop. soc. Impresa Sociale Onlus*

Αριθμός απόφασης: 304/2019

κατά Consorzio Intercomunale Servizi Sociali di Pinerolo, Azienda Sanitaria Locale To3 di Collegno e Pinerolo, σκέψη 27, πρβλ. απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2010, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, C- 456/08, EU:C:2010:46, σκέψη 60 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

27. Επειδή το ΔΕΕ έκρινε, περαιτέρω, ότι ο καθορισμός ευλόγων αποκλειστικών προθεσμιών ασκήσεως προσφυγής πληροί, καταρχήν, την επιταγή περί αποτελεσματικότητας που απορρέει από την οδηγία 89/665, καθόσον συνιστά εφαρμογή της θεμελιώδους αρχής της ασφάλειας δικαίου (αποφάσεις της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau* κ.λπ., C- 470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 76, καθώς και της 21ης Ιανουαρίου 2010, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C- 17/09, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2010:33, σκέψη 22) και καθόσον συμβιβάζεται με το θεμελιώδες δικαίωμα σε αποτελεσματική δικαστική προστασία (βλ. Διάταξη του ΔΕΕ της 14ης Φεβρουαρίου 2019 στην υπόθεση C-54/18, *Cooperativa Animazione Valdocco Soc. coop. soc. Impresa Sociale Onlus* κατά *Consorzio Intercomunale Servizi Sociali di Pinerolo, Azienda Sanitaria Locale To3 di Collegno e Pinerolo*, σκέψη 28, πρβλ. απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, *Fastweb*, C- 19/13, EU:C:2014:2194, σκέψη 58).

28. Επειδή, κατά τις επιταγές του ενωσιακού δικαίου για την προστασία των δικαιωμάτων, που παρέχει το δίκαιο της Ένωσης στους θιγόμενους από αποφάσεις των αναθετουσών αρχών υποψηφίους και προσφέροντες, εξασφαλίζονται με τον Ν. 4412/2016 οι επιταγές του ενωσιακού δικαίου και δη η υποχρέωση να μη θίγεται ούτε η αποτελεσματικότητα της οδηγίας 89/665 ούτε τα δικαιώματα που απονέμονται στους ιδιώτες από το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως δε το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη (βλ. Διάταξη του ΔΕΕ της 14ης Φεβρουαρίου 2019 στην υπόθεση C-54/18, *Cooperativa Animazione Valdocco Soc. coop. soc. Impresa Sociale Onlus* κατά *Consorzio Intercomunale Servizi Sociali di Pinerolo, Azienda Sanitaria Locale To3 di Collegno e Pinerolo*, σκέψη 30, πρβλ. απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 2016, *Star Storage* κ.λπ., C- 439/14 και C- 488/14, EU:C:2016:688, σκέψεις 43 έως 45) κατά τρόπο αρκούντως ακριβή, σαφή και προβλέψιμο, ώστε να μπορούν οι ιδιώτες να έχουν γνώση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεών τους (βλ.

Αριθμός απόφασης: 304/2019

Διάταξη του ΔΕΕ της 14ης Φεβρουαρίου 2019 στην υπόθεση C-54/18, Cooperativa Animazione Valdocco Soc. coop. soc. Impresa Sociale Onlus κατά Consorzio Intercomunale Servizi Sociali di Pinerolo, Azienda Sanitaria Locale To3 di Collegno e Pinerolo, σκέψεις 29- 30, πρβλ. αποφάσεις της 30ής Μαΐου 1991, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C- 361/88, EU:C:1991:224, σκέψη 24, και της 7ης Νοεμβρίου 1996, Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, C- 221/94, EU:C:1996:424, σκέψη 22). Συνεπώς, επιτυγχάνεται ο προβλεπόμενος στο άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/665 σκοπός να διασφαλίζεται η ύπαρξη αποτελεσματικών προσφυγών κατά παραβάσεων των διατάξεων που εφαρμόζονται σε θέματα συνάψεως δημοσίων συμβάσεων, καθώς οι προθεσμίες που τάσσονται για την άσκηση των προσφυγών αυτών εκκινούν από την ημερομηνία και μόνον κατά την οποία ο προσφεύγων έλαβε γνώση ή όφειλε να λάβει γνώση της παραβάσεως των εν λόγω διατάξεων την οποία προβάλλει, ήτοι τα κοινοποιηθέντα έγγραφα περιέχουν έκθεση όλων των συναφών με το περιεχόμενο της βλαπτικής ενέργειας λόγων [αποφάσεις της 28ης Ιανουαρίου 2010, Uniplex (UK), C- 406/08, EU:C:2010:45, σκέψη 32, της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C- 538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 52, καθώς και της 8ης Μαΐου 2014, Idrodinamica Spurgo Velox κ.λπ., C- 161/13, EU:C:2014:307, σκέψη 37]. Ειδικότερα, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου τον οποίο εγγυάται το άρθρο 47 του Χάρτη προϋποθέτει ότι ο ενδιαφερόμενος είναι σε θέση να γνωρίζει την αιτιολογία στην οποία στηρίζεται η απόφαση που τον αφορά, είτε από την ανάγνωση της ίδιας της αποφάσεως είτε από κοινοποίηση της αιτιολογίας αυτής κατόπιν αιτήσεώς του, προκειμένου να του παρέχεται η δυνατότητα να υπερασπιστεί τα δικαιώματά του υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες και να αποφασίσει, έχοντας γνώση όλων των στοιχείων, αν είναι σκόπιμο να προσφύγει στον αρμόδιο δικαστή, καθώς και να παρασχεθεί στον δικαστή πλήρης δυνατότητα ασκήσεως του ελέγχου νομιμότητας της επίμαχης εθνικής αποφάσεως (πρβλ. αποφάσεις της 15ης Οκτωβρίου 1987, Heylens κ.λπ., 222/86, EU:C:1987:442, σκέψη 15, καθώς και της 4ης Ιουνίου 2013, ZZ, C- 300/11, EU:C:2013:363, σκέψη 53). Η προβλεπόμενη, κατά τα ανωτέρω, στις οικείες διατάξεις πλήρης γνώση πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν επιτρέπεται να εφαρμόζονται

Αριθμός απόφασης: 304/2019

αποκλειστικές προθεσμίες, τις οποίες προβλέπει το εθνικό δίκαιο κατά τρόπο τέτοιο ώστε ο προσφέρων να στερείται την πρόσβαση σε προσφυγή κατά παράνομης αποφάσεως ενώ ουσιαστικά δεν μπορούσε να έχει γνώση της παρανομίας αυτής παρά μόνο μετά τη λήξη της αποκλειστικής προθεσμίας (πρβλ. αποφάσεις της 27ης Φεβρουαρίου 2003, Santex, C-327/00, EU:C:2003:109, σκέψη 60, καθώς και της 11ης Οκτωβρίου 2007, Lämmerzahl, C-241/06, EU:C:2007:597, σκέψεις 59 έως 61 και 64).

29. Επειδή, και υπό το προγενέστερο νομικό καθεστώς (ν. 3886/2010) η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής συνιστά προϋπόθεση παραδεκτής άσκησης κι έχει παγίως κριθεί ότι «δεν αναστέλλεται κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών (βλ. ΕΑ 888/2004, 365, 931/2007, 199/2009), δεν αναβιώνει σε περίπτωση μεταγενέστερης ρητής απορρίψεως της προδικαστικής προσφυγής με σχετική πράξη της αναθέτουσας αρχής, ούτε προσβάλλεται η πράξη αυτή αυτοτελώς με αίτηση ασφαλιστικών μέτρων εντός νέας δεκαήμερης προθεσμίας, διότι σκοπός του νομοθέτη είναι η ταχεία επίλυση της διαφοράς και η περαιτέρω πρόοδος του διαγωνισμού (βλ. ΣτΕ 27/2017, ΔεΦ Πατρ. 39/2017, ΣτΕ 119/2014, 400/2014, Ε.Α. 119/2014, 427, 637/2012, 181, 796/2011)».

30. Επειδή δύναμι των ως άνω νομοθετικών προβλέψεων η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι αποκλειστική ή ανατρεπτική και η μη τήρησή της συνεπάγεται το απαράδεκτο της προσφυγής (Δημήτριος Γ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β΄ έκδοση, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, 2017, σελ. 853).

31. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων του άρθρου 361 παρ. 1 περ. α και γ του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 4 παρ. 1 περ. α και γ του π.δ. 39/2017, η πλήρης πραγματική γνώση της Διακήρυξης λαμβάνεται υπόψη ως αφετηρία της προθεσμίας άσκησης της προδικαστικής προσφυγής, αφορώσα στην γνώση της πράξης και της συναφούς αιτιολογίας που δύνανται να επηρεάσουν την βούληση του προσφέροντος να προσφύγει και που συνδέονται άρρηκτα με τη διαμόρφωση του ειδικότερου περιεχομένου της εν λόγω προσφυγής του. Επομένως, τόσο ο Νόμος όπως και η αιτιολογική έκθεση συνδέουν την πλήρη γνώση με τη βλάβη του προσφεύγοντος, υπογραμμίζοντας την αιτιώδη συνάφεια της

Αριθμός απόφασης: 304/2019

πλήρους γνώσης με το δικαίωμά του σε παροχή έννομης προστασίας. Ειδικότερα, η αιτιολογική έκθεση του Νόμου αναφέρει *ad hoc* τα εξής «Στο άρθρο 361 καθορίζεται η προθεσμία άσκησης της προσφυγής και η έναρξη αυτής. Αναλυτικότερα, σε περίπτωση προσφυγής κατά πράξης της αναθέτουσας αρχής, η προθεσμία άσκησης της προσφυγής είναι α) δέκα(10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα εφόσον η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα ή τηλεομοιοτυπία, ή (β) εφόσον χρησιμοποιήθηκαν άλλα μέσα επικοινωνίας, δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, άλλως (γ) δέκα (10) ημέρες από την πλήρη, πραγματική ή τεκμαιρόμενη, γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερόμενου οικονομικού φορέα. Ειδικά για την άσκηση προσφυγής κατά προκήρυξης, η πλήρης γνώση αυτής τεκμαίρεται μετά την πάροδο δέκα (10) ημερών από την ανάρτηση στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ). Σε περίπτωση παράλειψης, η προθεσμία της προδικαστικής προσφυγής είναι δεκαπέντε (15) ημέρες από την επομένη της συντέλεσης της προσβαλλόμενης παράλειψης. Με τις προτεινόμενες προθεσμίες επιτυγχάνεται πληρέστερη συμμόρφωση προς τις δικονομικές οδηγίες (Οδηγία 89/665/ΕΟΚ και 2007/66/ΕΚ), καθώς εγκαθιδρύεται ένα σαφές χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου μπορεί να ασκηθεί η προδικαστική προσφυγή».

32. Επειδή, η προθεσμία άσκησης προδικαστικής προσφυγής προβλέπεται ρητά και με σαφήνεια στον νόμο, αποτελεί δε, εν πάση περιπτώσει, ως στοιχείο του παραδεκτού της άσκησης της προσφυγής, ευθύνη του οικονομικού φορέα ο οποίος οφείλει να επιδεικνύει και την ανάλογη επιμέλεια (βλ. ΣτΕ 27/2015, ΔΕφΑΘ 269/2018).

33. Επειδή, εν προκειμένω, η προσφεύγουσα δηλώνει με την προδικαστική προσφυγή της ότι έλαβε γνώση της προσβαλλόμενης Διακήρυξης στις 17.1.2019. Ωστόσο, η προσβαλλόμενη πράξη κοινοποιήθηκε καταρχήν προς τους συμμετέχοντες την 15.1.2019. Τη, δε, 17.1.2019 κοινοποιήθηκε εκ νέου εκ του περισσού ομού με την γνωμοδότηση που αφορούσε την οικονομική προσφορά της απορριφθείσας εταιρείας «...Μον.

Αριθμός απόφασης: 304/2019

Ε.Π.Ε» και συνιστούσε μέρος της αιτιολογίας της προσβαλλόμενης ως προς την απόρριψη της τελευταίας.

34. Επειδή, εν προκειμένω, η προσφεύγουσα είχε λάβει πλήρη γνώση του περιεχομένου της προσβαλλόμενης, ήδη από την 15.1.2019, ενώ η γνωμοδότηση που κοινοποιήθηκε την 17.1.2019 και η οποία ήταν γνωστό ήδη από την 15.1.2019 ότι τεκμηριώνει την απόρριψη της εταιρείας «...Μον. Ε.Π.Ε.» ως ασυνήθιστα χαμηλής δεν ήταν βλαπτική για την προσφεύγουσα κι ως εκ τούτου, στερούνταν εννόμου συμφέροντος η τελευταία να προβάλει με προσφυγή λόγους κατά της προσβαλλόμενης που άπτονταν της απόρριψης της ως άνω προσφοράς και συνδέονταν αιτιωδώς με το γνωστοποιηθέν το πρώτον την 17.1.2019 έγγραφο γνωμοδότησης, ενώ δεν συνδέονταν άμεσα με την απόφασή της να προσφύγει κατά της προσωρινής αναδόχου.

35. Επειδή, περαιτέρω, η προσφεύγουσα δηλώνει λανθασμένα στη σελίδα 9 της προσφυγής της ότι αυτή είναι εμπρόθεσμη ως ασκηθείσα την 25.1.2019 ενώ έχει ασκηθεί με κατάθεση μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού την 26.1.2019 (ώρα 21: 07:48 βάσει του αναγραφόμενου στο ΕΣΗΔΗΣ χρόνου).

36. Επειδή, επομένως, η υπό εξέταση προσφυγή ασκήθηκε, ήτοι κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ στις 26.11.2018, ως προαναφέρθη, ήτοι 11 μέρες μετά την 15.1.2019, ότε κοινοποιήθηκε η προσβαλλόμενη πράξη κι έλαβε πλήρη γνώση η προσφεύγουσα των λόγων που θεμελιώνουν την προσφυγή της, χωρίς σε κάθε περίπτωση η τελευταία (10^η) ημέρα να είναι εξαιρετέα. Ειδικότερα, με βάση τις προπαρατεθείσες διατάξεις, η δεκαήμερη προθεσμία για την άσκηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής ενώπιον της Α.Ε.Π.Π. έληξε στις 25.1.2019 ημέρα Παρασκευή. Ως εκ τούτου, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, κατατεθειμένη, όπως προαναφέρθηκε, στις 26.1.2019, είναι εκπροθέσμως ασκηθείσα κι επομένως απορριπτέα ως απαράδεκτη.

37. Επειδή, σύμφωνα με τα ανωτέρω, δεν δύναται να θεωρηθεί ότι η κρινόμενη προδικαστική προσφυγή υποβλήθηκε παραδεκτώς, χωρίς να θίγεται η αρχή της νομιμότητας (πρβλ. κατ' αναλογία ΣΤΕ (Ασφ) 106/2014).

38. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

Αριθμός απόφασης: 304/2019

39. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η προδικαστική Προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

40. Επειδή κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να καταπέσει (άρθρο 363 του Ν. 4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου που κατέθεσε η προσφεύγουσα.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 1 Μαρτίου 2019 και εκδόθηκε στις 21 Μαρτίου 2019 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Ο Γραμματέας

Άννα Χριστοδουλάκου

Χρήστος Κάτρης